



BANKACILIK  
DÜZENLEME VE DENETLEME  
KURUMU

Şubat 2010

# BANKACILIK SEKTÖRÜ BASEL II İLERLEME RAPORU





# BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU

## BANKACILIK SEKTÖRÜ BASEL II İLERLEME RAPORU (Şubat 2010)

Bilgi ve Önerileriniz İçin:

Risk Yönetimi Dairesi

E-posta: [basel2@bddk.org.tr](mailto:basel2@bddk.org.tr)

Tel: (212) 337 72 72

Faks: (212) 337 71 66

BU RAPOR KAMUOYUNU BİLGİLENDİRME AMACIYLA HAZIRLANMIŞTIR. RAPORDA YER ALAN BİLGİLERE DAYANARAK ALINACAK KARARLARIN SONUÇLARINDAN BDDK SORUMLU TUTULAMAZ. RAPORDAN KAYNAK GÖSTERİLMEK SURETİYLE KISMEN ALINTI YAPILABİLİR.

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU  
ATATÜRK BULVARI NO: 191 06680 KAVAKLIDERE ANKARA-TÜRKİYE

İLETİŞİM BİLGİLERİ: RİSK YÖNETİMİ DAİRESİ  
TEL: (212) 337 72 72, FAKS: (212) 337 71 66  
[www.bddk.org.tr](http://www.bddk.org.tr) E-posta: [basel2@bddk.org.tr](mailto:basel2@bddk.org.tr)

BU YAYIN TÜM İÇERİĞİ İLE BDDK İNTERNET SAYFASINDA YER ALMAKTADIR.

BDDK AROKS DOKÜMAN MERKEZİNDE 110 ADET BASILMIŞTIR.

BASIM TARİHİ: ŞUBAT 2010

## **AÇIKLAMA**

Bu Rapor, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Teşkilat Yönetmeliğinin 18/A maddesinin (f) bendi uyarınca, bankacılık sektörünün Basel II'ye yönelik çalışmalarını izlemek üzere, "Bankaların CRD/Basel II'ye Geçişine İlişkin İlerleme Anketi"ne bankalarca Aralık 2009 dönemi baz alınarak verilen cevaplar kullanılarak hazırlanmıştır.



## YÖNETİCİ ÖZETİ

Basel Bankacılık Denetim Komitesince oluşturulmuş olan Sermaye Ölçümü ve Sermaye Standartlarının Uluslararası Düzeyde Uyumlaştırılması dokümanı 2006/48/EC ve 2006/49/EC sayılı Direktifler (CRD) ile Avrupa Birliği (AB) müktesebatına dahil edilmiş ve söz konusu Direktifler belirli bir geçiş süreci dahilinde AB üyesi ülkelerde uygulamaya konulmuştur. Hali hazırda, dünya çapındaki birçok ülkede ise Basel-II'ye uyum çalışmaları devam etmektedir.

Ülkemizde kredi riskinin hesaplanmasında Basel-II uygulaması ertelenmekle beraber CRD ve Basel-II ile uyumlu düzenleme çalışmaları devam etmektedir. Ayrıca, bankaların CRD/Basel II'ye uyum konusunda yürüttükleri çalışmaların yakından takip edilmesi amacıyla bankalardan altışar aylık dönemlerde “Bankaların CRD/Basel II'ye Geçişine İlişkin İlerleme Anketi” talep edilmekte ve ankete verilen cevaplar değerlendirilerek kamuoyunun bilgilendirilmesi amaçlanmaktadır.

Söz konusu ankete Aralık 2009 itibarıyla verilen cevaplara göre; sektörün toplam aktif büyüklüğünün %39,4'ünü oluşturan bankalar bireysel bazda, %29,3'ünü oluşturan bankalar ise konsolide bazda CRD/Basel II'ye geçişe ilişkin strateji ve politikalarını yönetim kurullarının onayına sunmuş veya söz konusu strateji ve politikaları yönetim kurullarına onaylatarak uygulamaya koymuştur. Bankacılık sektörünün %99'u CRD/Basel II çalışmalarını yürütecek üst yönetim ve birimlerini oluşturmuş, %82'si sorumlu personelini, %70'i ise komitelerini belirlemiştir.

Bankaların CRD/Basel II'ye uyum durumu anketler üzerinden incelendiğinde kredi riskinde bankaların %99'unun standart yaklaşıma %50 ila %100 arasında uyum sağladığı görülmektedir. İçsel derecelendirmeye dayalı yaklaşımda %50'nin üzerinde uyum sağlayan bankalar geçen döneme göre artarak %53'e yükselmiştir. Bankaların tamamı piyasa riskinde standart yöntemle uyum sağlarken, içsel ölçüm yöntemlerinde ve değerlemeye ilişkin hususlarda büyük ölçüde (%75-%100) uyumlu olan bankaların oranı sırasıyla %86 ve %83'dür. Spesifik riske ilişkin hususlarda büyük ölçüde uyumlu olduğunu belirten bankaların oranı %39 seviyesinde kalmaktadır. Operasyonel riskte bankaların tamamı şu anda kullanılmakta olan temel gösterge yaklaşımına uyum sağlarken, standart yaklaşımda %75 ila %100 arasında uyum sağlayan bankaların oranı %30'da kalmaktadır.

İkinci yapısal bloğa uyumun birinci yapısal bloğa kıyasla daha düşük düzeyde olduğu dikkat çekmektedir. Kredi riskinin birinci yapısal blokta kapsanan hükümlerine ilişkin uyum

durumunun %75-%100 aralığında olduğunu belirten bankalar sektörün sadece %1'ini oluşturmaktadır. Yapısal faiz oranı riski ve likidite riskine ilişkin uyum düzeyi %50-%100 aralığında olan bankaların Türk bankacılık sistemi aktif büyüklüğü içindeki payı ise %99 düzeyindedir. Üçüncü yapısal blok hükümlerine ise bankaların %93'ünün %50 ila %100 arasında uyum sağladığı görülmektedir.

CRD/Basel II ile ilgili karşılaşılan sorunlara ve kısıtlara bakıldığında bankaların öncelikli engelini veri eksikliği olduğu görülmektedir. Bu kısıtı, mevzuattaki belirsizlikler ve teknolojiye karşılaşılan sorunlar takip etmektedir.

CRD/Basel II uygulamasına ilişkin olarak son altı aydaki gelişmelerin nasıl değerlendirildiğine bakıldığında, en olumlu olarak değerlendirilen gelişme Basel II dokümanında yapılan güncellemeler, en olumsuz olarak değerlendirilen gelişme ise küresel kriz olmuştur.

Kredi riskinin hesaplanmasında bankaların büyük bir kısmı uygulamanın başlamasını takip eden 3 yıl içerisinde ileri yöntemlere geçmeyi planlamakta, bu çalışmalar kapsamında veri biriktirmekte, yine büyük kısmı stres testleri uygulamakta ve bankaların tamamına yakını kredi riski analiz sonuçlarını karar alma süreçlerinde kullanmaktadır.

Operasyonel risk hesaplamasında bankaların büyük çoğunluğu nihai olarak ileri ölçüm yaklaşımını hedeflemekte ve operasyonel risk analiz sonuçlarını karar alma süreçlerinde kullanmaktadır.

Piyasa risklerinin ölçümünde bankaların tamamına yakını içsel modeller kullanmakta, stres testleri uygulamakta, analiz sonuçlarını karar alma süreçlerinde kullanmakta ve sektörün %95'i yasal sermaye hesaplamalarında içsel model kullanımını planlamaktadır.

CRD/Basel II ile ilgili olarak, bankacılık sektörü toplam aktif büyüklüğünün %8,6'sını oluşturan bankalar ekonomik sermaye tahsisi uygulamasına gerek görmez iken, %3,3'ü ekonomik sermaye tahsisini uygulamakta, kalan kısım ise konuya ilişkin çalışmalarını sürdürmektedir. Bankaların ikinci yapısal blok kapsamında ele alınan yapısal faiz oranı, likidite riski ve yoğunlaşma risklerini çoğunlukla tanımlamış oldukları, diğer taraftan karşı taraf risklerine ilişkin strateji ve politikalarını yeni oluşturmaya başladıkları görülmektedir. Üçüncü yapısal blok kapsamında ise bankacılık sektörünün kamuya açıklama yükümlülüklerine büyük ölçüde uyumlu olduğu görülmektedir.



## İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ.....	i
İÇİNDEKİLER .....	iii
TABLOLAR.....	iv
GRAFİKLER.....	iv
KISALTMALAR.....	v
GİRİŞ.....	7
1. Strateji ve Politikalara İlişkin Çalışmalar .....	8
2. Basel II'ye Yönelik Uyum Çalışmaları .....	10
3. Birinci Yapısal Blok .....	15
4. İkinci Yapısal Blok.....	25
5. Üçüncü Yapısal Blok.....	27

## TABLolar

Tablo 1-1: Strateji ve Politikaların Oluşturulması.....	8
Tablo 2-1: Sistem ve Altyapı Yeterliliği .....	12
Tablo 2-2: Kaynak Yeterliliği.....	13
Tablo 3-1: Uygulamanın Başlamasıyla Kullanılacak Yöntem .....	15
Tablo 3-2: Kredi Riski Azaltım Yöntemlerinin Kullanım Sıklığı .....	16
Tablo 3-3: Kullanılan/Kullanılması Planlanan Derecelendirme/Skorlama Modelleri.....	17
Tablo 3-4: Derecelendirme Notları ve Kredi Riski Parametrelerine İlişkin Veri Biriktirme .....	18
Tablo 3-5: Kredi Riski Stres Testi Uygulaması ve Testlerde Kullanılan Senaryo Türleri .....	18
Tablo 3-6: Kredi Riski Analizi Sonuçlarının Karar Alma Sürecinde Kullanılma Oranı .....	19
Tablo 3-7: Operasyonel Risk Hesaplamasında Kullanılacak Yöntemler.....	19
Tablo 3-8: Operasyonel Risk Hesaplamasında İleri Yöntemlere Geçiş .....	20
Tablo 3-9: Operasyonel Risk Ölçümü ve Sermaye Tahsisinde Kullanılan İleri Ölçüm Yöntemleri .....	20
Tablo 3-10: Operasyonel Risk Stres Testleri.....	21
Tablo 3-11: Operasyonel Risk Analizi Sonuçlarının Karar Alma Süreçlerinde Kullanımı .....	21
Tablo 3-12: Piyasa Risklerinin Ölçümünde İçsel Model Kullanımı ve Modellerin Dayandığı Yöntemler .....	22
Tablo 3-13: Piyasa Risklerinin Ölçümünde Kullanılan Volatilite Hesaplama Yöntemleri.....	22
Tablo 3-14: Yasal Sermaye Hesaplamalarında İçsel Model Kullanımına İlişkin Plan ve Planlanan Geçiş Tarihi .....	23
Tablo 3-15: Stres Testi Senaryoları ve Uygulaması .....	23
Tablo 3-16: Piyasa Riski Analizi Sonuçlarının Karar Alma Süreçlerinde Kullanılması .....	23
Tablo 4-1: Tüm Önemli Risklerin Tanımlanması, Ölçülmesi, Raporlanması Amacıyla Tasarlanmış Politika ve Prosedürler .....	25
Tablo 4-2: Ekonomik Sermaye Tahsisi.....	26
Tablo 4-3: Risk Ölçüm Modellerine İlişkin Doğrulama ve Onaylama Süreci Mevcudiyeti	26
Tablo 5-1: CRD/Basel II'de Öngörülen Kamuya Açıklama Yükümlülüklerine Uyum .....	27

## GRAFİKLER

Grafik 1-1: Çalışmaları Yürütecek Yönetim, Personel, Birim ve Komitelerin Belirlenmesi ..	8
Grafik 2-1: Kredi-Piyasa-Operasyonel Risklere ve İkinci Yapısal Bloğa Uyum Durumu....	10
Grafik 2-2: Karşılaşılan Sorunlar.....	11
Grafik 2-3: CRD/Basel-II'nin Uygulamasında Son 6 Ay İçerisinde Gerçekleşen Önemli Gelişmeler.....	12
Grafik 2-4: Alınan Destek ve Danışmanlık Hizmetleri .....	14
Grafik 3-1: İleri Yöntemlere Geçiş Tarihi (Aktif büyüklüğüne göre).....	15
Grafik 3-2: İleri Yöntemlere Geçiş Tarihi (Banka sayısına göre).....	16
Grafik 3-3: TO, THK ve TT Hesaplama Sıklığı.....	17
Grafik 3-4: Piyasa Riskinin İçsel Modellerle Hesaplanmasının Zorunlu Tutulması Durumunda Zorlukla Karşılaşıp Karşılaşılmayacağı (%).....	22
Grafik 4-1: Değişen Risk Profilinin Sermayeye Etkisinin Değerlendirilmesi için Sistem Tesisi.....	25

## KISALTMALAR

ARCH	Otoregressif Koşullu Değişken Varyans (Autoregressive Conditional Heteroscedasticity)
Basel II	Basel Bankacılık Denetim Komitesince Hazırlanmış Olan Sermaye Ölçümü ve Sermaye Standartlarının Uluslararası Düzeyde Uyumlaştırılması Dokümanı
BDDK	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
CRD	Avrupa Birliğinin 2006/48/EC ve 2006/49/EC Sayılı Direktifleri
EWMA	Üstel Ağırlıklı Hareketli Ortalama (Exponentially Weighted Moving Average)
GARCH	Genelleştirilmiş Otoregressif Koşullu Değişken Varyans (Generalized Autoregressive Conditional Heteroscedasticity)
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
THK	Temerrüt Halinde Kayıp (LGD-Loss Given Default)
TO	Temerrüt Olasılığı (PD-Probability of Default)
TT	Temerrüt Tutarı (EAD-Exposure at Default)
YK	Yönetim Kurulu



## GİRİŞ

Bu Raporda, Aralık 2009 itibarıyla Bankaların CRD/Basel II'ye Geçişine İlişkin İlerleme Anketine verilen cevaplar değerlendirilerek elde edilen bilgiler derlenmiş ve özel önem arz ettiği düşünülen konular ele alınarak toplulaştırılmış veriler üzerinden kamuoyunun bilgilendirilmesi amaçlanmıştır.

Rapor;

1. Strateji ve Politikalara İlişkin Çalışmalar
2. Basel II'ye Yönelik Uyum Çalışmaları
3. Birinci Yapısal Blok
4. İkinci Yapısal Blok
5. Üçüncü Yapısal Blok

olmak üzere beş ana başlıktan oluşmaktadır.

Ankette yer alan soruların ele alınış biçimi, verilen cevapların kapsam ve niteliği bankadan bankaya önemli ölçüde değişebilmektedir. Raporda, bankalara ilişkin münferit bazda bilgilere ve banka bazlı değerlendirmelere yer verilmemiş, istatistiki veriler sektör aktif toplamına oranlama şeklinde oluşturulmuştur. Anket çalışmasında verilen cevaplardan mümkün olması durumunda sayısal sonuçlar çıkarılmıştır. Aktif yüzdesi, rapora dahil olan bankaların aktif toplamları (Aralık 2009) 100 kabul edilerek hesaplanmıştır. Bankalar ankette yöneltilen sorulara birden fazla cevap verebildiğinden bazı cevapların değerlendirilmesinde aktif toplamı yüzde 100'ü aşabilmekte ya da cevap verilmemiş olması durumunda %100'ün altında kalabilmektedir. Bu nedenle okuyucunun her cevabı kendi içinde değerlendirmesi yerinde olacaktır. Cevaplar arasında görülebilecek tutarsızlıklar, ankete verilen cevapların tutarsızlığından kaynaklanmaktadır.

Değerlendirmeye İller Bankası, Adabank ve Birleşik Fon Bankası bilgileri dahil edilmemiş, çalışma katılım bankaları ile beraber toplam 46 bankanın cevaplarından hazırlanmıştır.

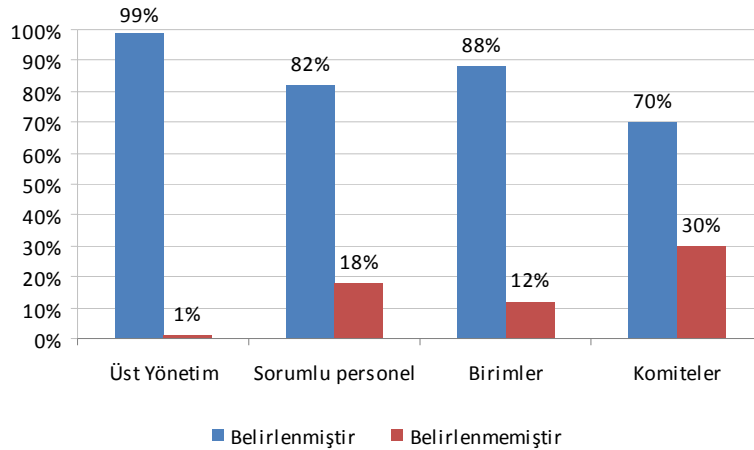
## 1. Strateji ve Politikalara İlişkin Çalışmalar

Strateji ve politikaların oluşturulması CRD/Basel II'ye geçişte bankalar tarafından öncelikli olarak ele alınmıştır. Sektörün önemli bir bölümünü oluşturan bankalar söz konusu strateji ve politikalarını hazırlamış ve uygulamaya koymuş, bazıları bu strateji ve politikalarını yenilemiş, bazı bankalar ise yenilemek üzere çalışmalarına devam etmektedir. Bankacılık sektörü toplam aktif büyüklüğünün %39,4'ünü oluşturan bankalar bireysel bazda, %29,3'ünü oluşturan bankalar ise konsolide bazda CRD/Basel II'ye geçişe ilişkin strateji ve politikalarını yönetim kurullarının onayına sunmuş veya söz konusu strateji ve politikaları yönetim kurullarına onaylatarak uygulamaya koymuştur. Söz konusu orana strateji ve politikalarını hazırlamakta olan bankalar da dâhil edildiğinde sektör aktiflerinin %63'e yakın bir kısmını oluşturan bankaların strateji ve politikalar üzerinde çalışma yapmış olduğu görülmektedir.

**Tablo 1-1: Strateji ve Politikaların Oluşturulması**

(%)	Bireysel	Konsolide
Hazırlanması düşünülmektedir	0,3	0,2
Hazırlanması planlanmaktadır	36,9	49,6
Hazırlanmaktadır	23,4	20,8
YK onayına sunulmuştur/YK tarafından onaylanmıştır	39,4	29,3

**Grafik 1-1: Çalışmaları Yürütecek Yönetim, Personel, Birim ve Komitelerin Belirlenmesi**



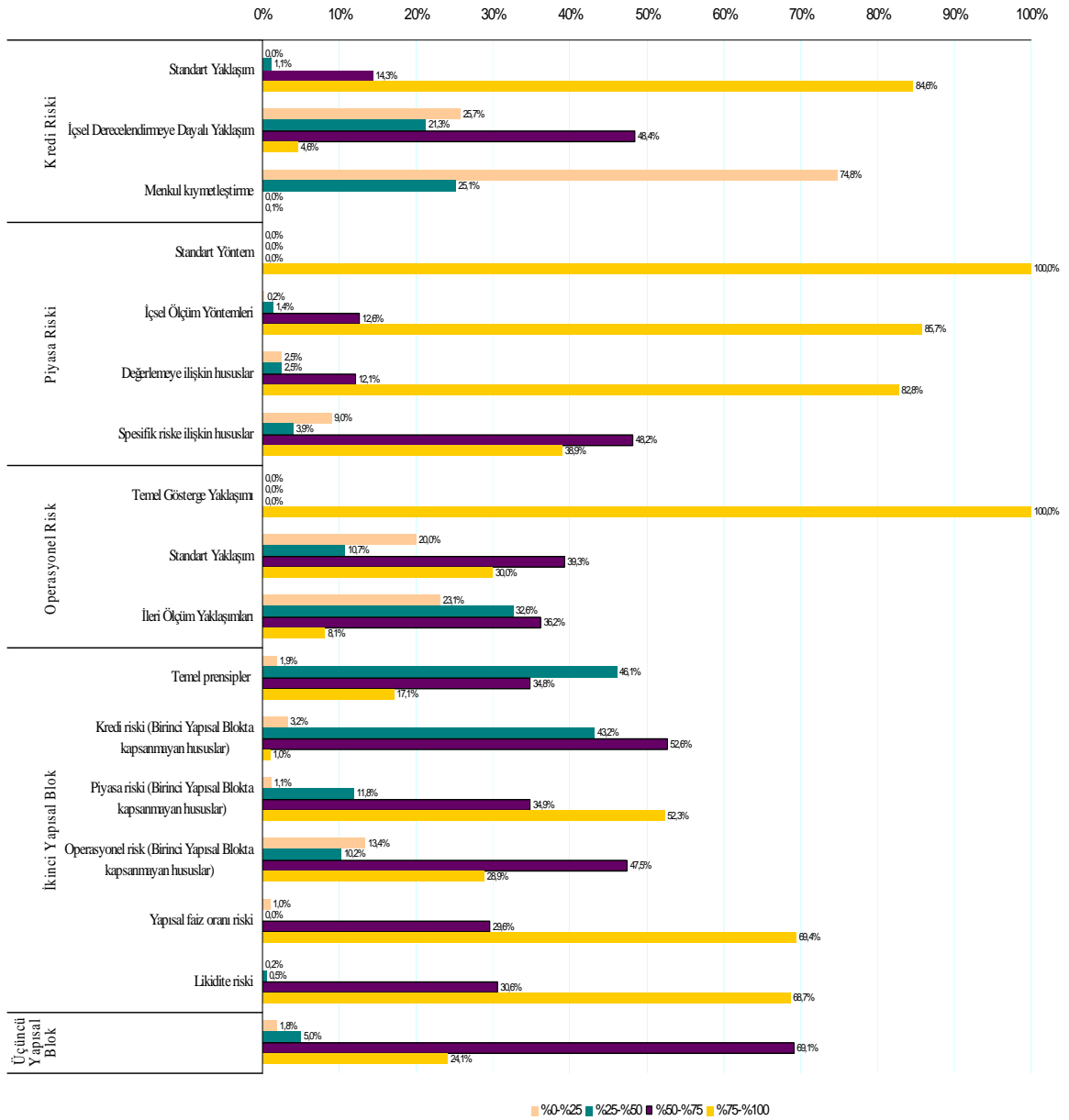
Bankacılık sektörünün %99'nun CRD/Basel II çalışmalarını yürütecek üst yönetimi oluşturduğu, %82'sinin bu kapsamda çalışacak sorumlu personeli belirlediği görülmektedir.

Ayrıca, sektörün %88'i CRD/Basel II'ye uyum çalışmalarını yürütecek birimler oluşturmuş, %70'i ise bu kapsamda komiteler kurmuştur.

## 2. Basel II'ye Yönelik Uyum Çalışmaları

Bankaların CRD/Basel II'ye uyum durumuna ilişkin kredi riski, piyasa riski, operasyonel risk, ikinci yapısal blok ve üçüncü yapısal blok kapsamında verdikleri cevaplara göre, kredi riskinde bankaların %99'u standart yaklaşıma, %53'ü ise içsel derecelendirmeye dayalı yaklaşıma %50 ila %100 arasında uyum sağlarken, menkul kıymetleştirmede bankaların hemen hemen tamamı %50'den düşük uyum sağlamışlardır.

**Grafik 2-1: Kredi-Piyasa-Operasyonel Risklere ve İkinci Yapısal Bloğa Uyum Durumu**





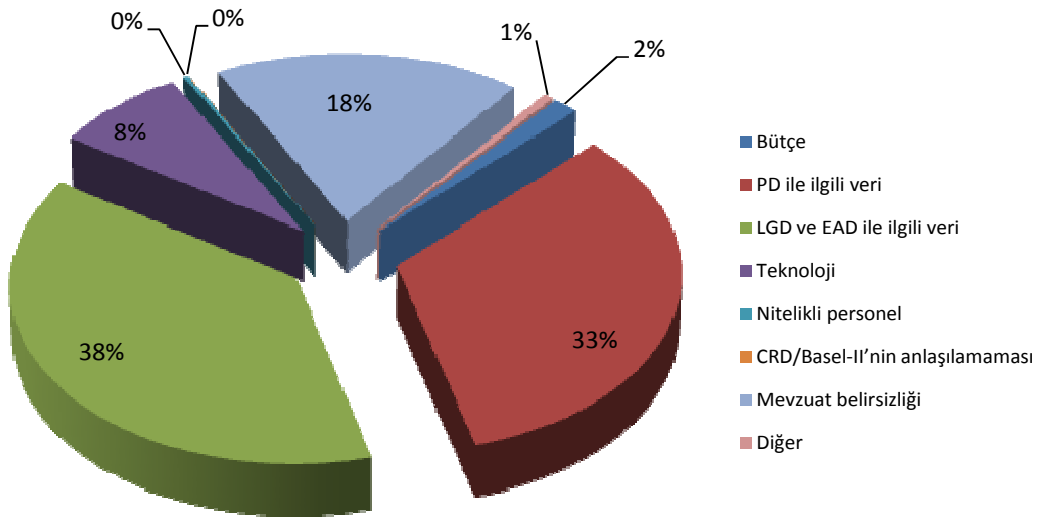
Bankaların tamamı piyasa riskinde standart yöntemle uyum sağlarken, içsel ölçüm yöntemlerinde ve değerlemeye ilişkin hususlarda büyük ölçüde (%75-%100 oranında) uyumlu olan bankaların oranı sırasıyla %86 ve %83'tür. Spesifik riske ilişkin hususlara büyük ölçüde uyumlu olduğunu belirten bankaların oranı %39 seviyesinde kalmaktadır.

Operasyonel riskte bankaların tamamı şu anda kullanılmakta olan temel gösterge yaklaşımına uyum sağlarken, standart yaklaşımda %75 ile %100 arasında uyum sağlayan bankaların oranı %30'da kalmaktadır. İleri ölçüm yaklaşımlarında ise bankaların %44'ü, uyum düzeyinin %50'nin üzerinde olduğunu belirtmektedir.

İkinci yapısal bloğa uyumun birinci yapısal bloğa kıyasla daha düşük düzeyde olduğu dikkat çekmektedir. Örneğin kredi riskinin birinci yapısal blokta kapsanmayan hükümlerine ilişkin uyum durumunun %75-%100 aralığında olduğunu belirten bankalar sektörün sadece %1'ini oluşturmaktadır. Yapısal faiz oranı riski ve likidite riskine ilişkin uyum düzeyi %50-%100 aralığında olan bankaların payı ise %99 düzeyindedir.

Üçüncü yapısal blok hükümlerine ise bankaların %93'ünün %50 ile %100 arasında uyum sağladığı görülmektedir.

**Grafik 2-2: Karşılaşılan Sorunlar**



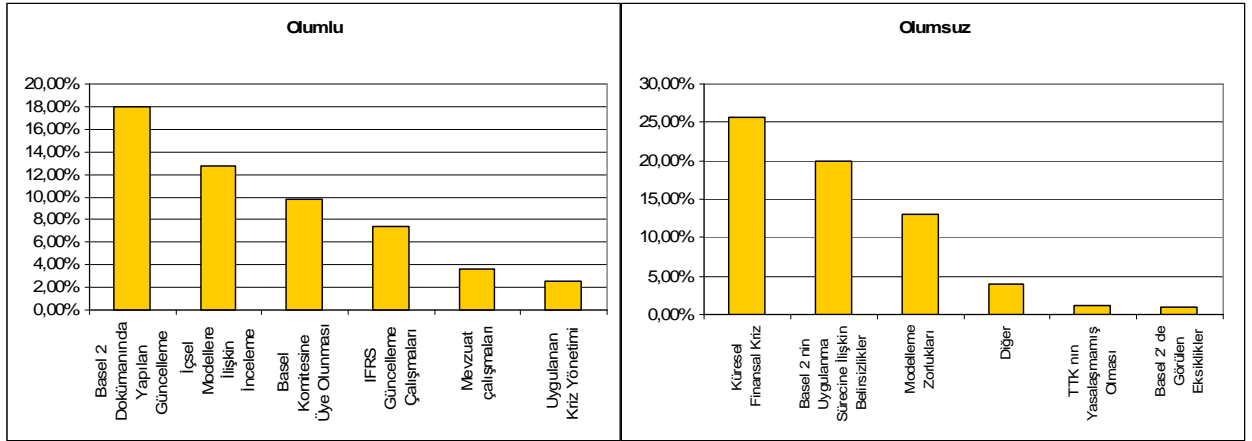
CRD/Basel II çerçevesindeki engellere ve eksikliklere bakıldığında temel sorunun PD, LGD ve EAD'ye ilişkin veri eksikliği olduğu görülmektedir. Bu sorunu mevzuat belirsizliği ve teknoloji eksikliği takip ederken, nitelikli personel, bütçeleme ve CRD/Basel II'nin anlaşılabilmesi hususlarında önemli bir sorun olmadığı görülmektedir.

**Tablo 2-1: Sistem ve Altyapı Yeterliliği (%)**

Kredi Riski	Basitleştirilmiş Standart Yaklaşım	48,2
	Standart Yaklaşım	97,9
	Temel İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşım	18,9
	İleri İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşım	0,7
Piyasa Riski	Standart Yöntem	99,2
	İçsel Model	93,7
Operasyonel Risk	Temel Gösterge Yaklaşımı	99,2
	Standart Yaklaşım	28,1
	Alternatif Standart Yaklaşım	8,6
	İleri Ölçüm Yaklaşımları	0,7

Sektörde yasal sermayenin hesaplanmasında hali hazırda bankaların altyapılarının ve sistemlerinin kredi riski için; %48,2 ile basitleştirilmiş standart yaklaşımı ve %97,9 ile standart yaklaşımı, piyasa riski için; %99,2 ile standart yaklaşımı ve %93,7 ile içsel model yaklaşımını ve operasyonel risk için; %99,2 ile temel gösterge yaklaşımını, %28,1 ile standart yaklaşımı ve %8,6 ile alternatif standart yaklaşımı kullanmaya elverişli olduğu görülmektedir.

**Grafik 2-3: CRD/Basel II'nin Uygulamasında Son 6 Ay İçerisinde Gerçekleşen Önemli Gelişmeler**



Bu soruya verilen cevaplara göre bankaların %26'sı yaşanan küresel krizi son 6 ayda yaşanan en önemli olumsuzluk olarak değerlendirmiştir. Bunun yanında bankaların %20'si Basel II'nin uygulanma sürecinde yaşanan belirsizlikleri olumsuz bulurken %18'i ise Basel II dokümanının güncellenmesi için gerçekleştirilen çalışmalarını son altı ayda yaşanan olumlu bir gelişme olarak değerlendirmiştir.

## Bankaların CRD/Basel II Uyum Sürecinde BDDK'dan Beklentileri

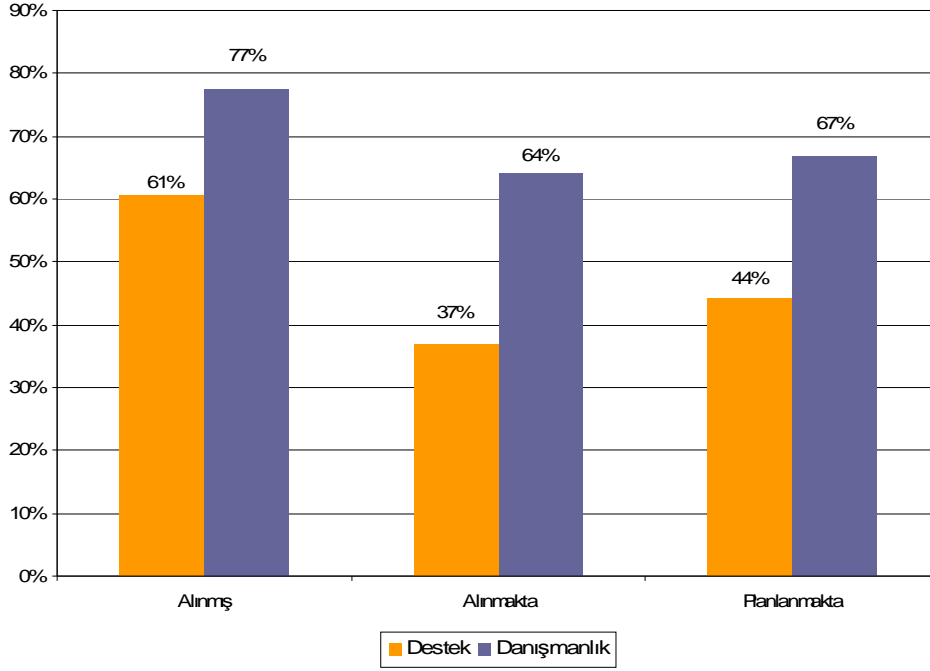
Bankaların CRD/Basel II uyum sürecinde BDDK'dan beklentileri maddeler halinde aşağıda yer almaktadır:

- CRD/Basel II'ye uyum için gerekli olan banka içi düzenlemelerin ve hazırlıkların yapılabilmesini sağlamak amacıyla ilgili mevzuatın uygun bir süre içerisinde yayımlanarak görüşe açılması,
- CRD/Basel II kapsamında istenilecek raporlama formlarının uygulamaya geçiş aşamasından makul bir süre önce açıklanması,
- Soru sorulabilecek ve cevapların ortak bir platformda paylaşıldığı bir ortam oluşturularak iletişimin artırılması ve anlaşılmayan bazı konuların netleştirilmesine katkı sağlanması,
- İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşımlarla yasal sermaye hesaplamaları başvurularının değerlendirilmesinde geçerli olacak kriter ve unsurların netleştirilmesi ve bankalara duyurulması,
- Risk veri tabanı (değişik kırımlarda bankalara benchmark oluşturabilecek PD, LGD verilerinin oluşturulması amacıyla) hususuna ilişkin olarak işbirliği çağrısı yapılması.

**Tablo 2-2: Kaynak Yeterliliği**

(%)	Yetersiz	Kısmen Yeterli	Büyük Ölçüde Yeterli	Tamamen Yeterli
Yönetim/Organizasyon	0,0	0,2	61,4	38,4
Beşeri Kaynaklar	0,0	2,5	80,8	16,7
Mali Kaynaklar	0,0	17,1	43,6	39,3
Fiziki Kaynaklar	0,0	25,3	44,7	30,0
<b>Ortalama</b>	<b>0,0</b>	<b>11,3</b>	<b>57,6</b>	<b>31,1</b>

Bankacılık sektöründe toplam aktif büyüklüğünün %57,6'sını temsil eden bankalar, CRD/Basel II'ye uyum hazırlıklarına yönelik ayrılan yönetim/organizasyon, beşeri, mali ve fiziki kaynaklarını büyük ölçüde yeterli olarak belirtmişken, %31,1'ini temsil eden bankalar ise söz konusu kaynakların tamamen yeterli olduğunu belirtmiştir.

**Grafik 2-4: Alınan Destek ve Danışmanlık Hizmetleri**

Bankalar Basel II'ye uyum konusunda yoğun olarak destek ve danışmanlık hizmeti almakta ve ileride artan seviyede danışmanlık hizmeti almayı planlamaktadırlar. CRD/Basel II konusunda sektörün %44'ünü oluşturan bankaların destek hizmeti, %67'sini oluşturan bankaların ise danışmanlık hizmeti almayı planladıkları görülmektedir. Bir önceki ilerleme anketi sonuçları ile kıyaslandığında alınmakta olan danışmanlık hizmetlerinde önemli bir artış gözlemlenmektedir.

### 3. Birinci Yapısal Blok

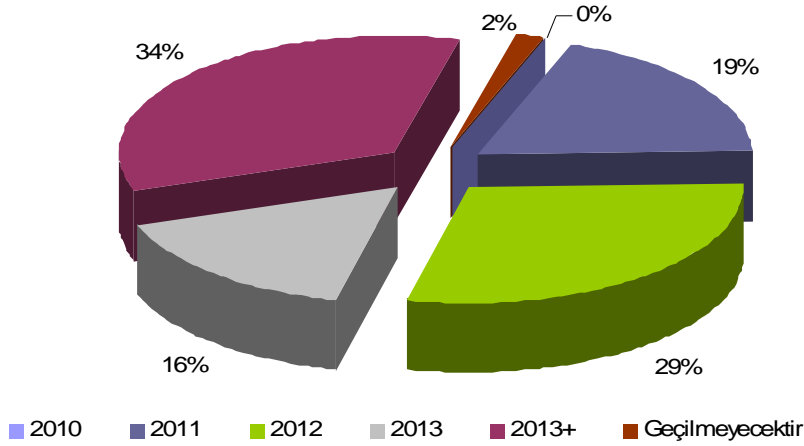
#### 3.1 Kredi Riski

**Tablo 3-1: Uygulamanın Başlamasıyla Kullanılacak Yöntem**

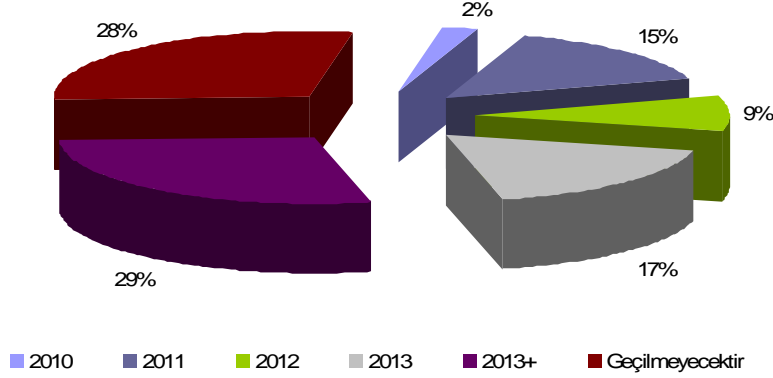
(%)	Uygulamanın Başlamasıyla
Basitleştirilmiş Standart Yaklaşım	2,23
Standart Yaklaşım	75,83
Temel İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşım	-
İleri İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşım	0,06
Basitleştirilmiş Standart ve Standart Yaklaşım Birlikte	10,14
Standart ve Temel İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşım Birlikte	12,78
Temel ve İleri İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşım Birlikte	-
Hedef Belirtmeyen	-

Bankalar Basel II uygulamasının başlamasıyla çoğunlukla standart yaklaşımı kullanmayı planlamaktadır. Ayrıca sektörün %12,78'i standart ve temel içsel derecelendirmeye dayalı yaklaşımları beraber kullanmayı planlamaktadır. Bunlara ek olarak yalnızca temel içsel derecelendirmeye dayalı yaklaşım kullanmayı planlayan banka kalmadığı görülmektedir.

**Grafik 3-1: İleri Yöntemlere Geçiş Tarihi (Aktif büyüklüğüne göre)**



Sektörün aktif büyüklüğünün yaklaşık %2'sini oluşturan bankalar ileri yöntemlere geçiş konusunda planlama yapmadıklarını belirtmişlerdir. 2013 yılına kadar ileri yöntemlere geçmeyi planlayan bankaların büyüklüğü sektör büyüklüğünün %64'ünü oluşturmaktadır. Sayısal olarak bakıldığında ise aşağıdaki grafikte yer alan sonuçlar ortaya çıkmıştır.

**Grafik 3-2: İleri Yöntemlere Geçiş Tarihi (Banka sayısına göre)**

İleri yöntemlere geçiş konusunda planlama yapan bankalar banka sayısı bazında incelendiğinde bankaların %28'inin ileri yönteme geçme konusunda planlama yapmadığı görülmektedir. Bankaların %41'i 2013 yılına kadar en az Temel İDD'ye göre hesaplama yapabilmeyi planlarken, %29'u 2013'ten sonra ileri yöntemlere geçebileceğini belirtmiştir.

**Tablo 3-2: Kredi Riski Azaltım Yöntemlerinin Kullanım Sıklığı**

(%)	Kullanılmıyor	Kullanılması Planlanıyor	Kısmen Kullanılıyor	Yoğun Şekilde Kullanılıyor
Teminatlar	1,11	12,78	0,88	85,22
Garanti ve Kefaletler	1,10	12,78	1,43	84,68
Bilanço İçi Netleşme Söz.	55,45	26,49	16,62	1,43
Sigortalama	57,64	3,32	22,58	16,46
Finansal Korunma	51,35	19,28	28,51	0,85
Risk Transferi	34,34	57,70	7,95	0,00
Diğer	0,00	0,00	0,00	0,00

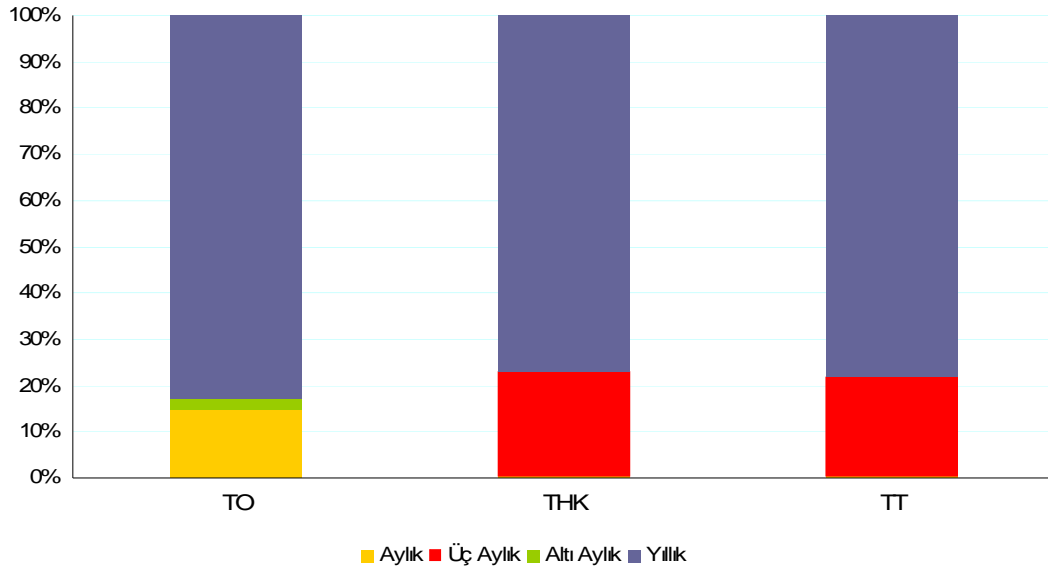
Kredi riskini azaltmak için kullanılan yöntemlerin sektördeki dağılımı incelendiğinde teminatlar (%85) ile garanti ve kefaletlerin (%85) yoğun biçimde kullanıldığı görülmektedir. Sigortalamanın (%16) kullanılma oranı ise düşük seviyededir. Kullanılması planlanan risk azaltım yöntemleri ise bilanço içi netleşme sözleşmeleri (%26), finansal koruma (%19) ve risk transferi (%58)'dir. Bahsi geçen araçların yoğun şekilde kullanılma düzeyi mevcut durumda oldukça düşük olmakla birlikte söz konusu araçların kısmen kullanıldığı da beyan edilmiştir.

**Tablo 3-3: Kullanılan/Kullanılması Planlanan Derecelendirme/Skorlama Modelleri**

(%)	Şirketler	Bankalar	Hazineden Alacaklar	KOBİ	Perakende	Kredi Kartı
<b>Mevcut Durum</b>						
Derecelendirme/skorlama sistemi	33,6	14,5	13,9	31,7	40,3	40,2
İstatistik tabanlı	19,4	0,0	0,8	37,1	50,1	53,6
Yargısal tabanlı	22,1	23,1	27,2	29,6	17,4	29,7
Hibrit (istatistik+ yargısal)	41,6	14,5	0,1	43,0	4,1	1,9
<b>Kullanılması Planlanan</b>						
Derecelendirme/skorlama sistemi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
İstatistik tabanlı	35,6	19,2	16,9	48,3	56,6	54,4
Yargısal tabanlı	4,9	1,7	1,7	36,9	47,1	31,3
Hibrit (istatistik+ yargısal)	15,5	15,7	14,9	2,2	0,2	0,1

\* Bankalar soruya birden fazla cevap verdiği için toplam oranlar %100'ü aşmaktadır.

Bankalar Aralık 2009 tarihi itibarıyla şirketler ve KOBİ'ler için çoğunlukla hibrit modelleri, perakende portföyü ve kredi kartı müşterileri için ise istatistik tabanlı modelleri kullanmaktadırlar. Perakende ve kredi kartı portföyünde istatistik tabanlı modelleri kullanan bankaların oranı önceki döneme kıyasla artış göstermiştir. Kullanılması planlanan modellere bakıldığında ise sektörün büyük bölümünün şirketler, KOBİ'ler, perakende ve kredi kartları için istatistik tabanlı modelleri kullanmayı planladığı görülmektedir.

**Grafik 3-3: TO, THK ve TT Hesaplama Sıklığı**

Sektörün büyük bölümünü oluşturan bankalar Temerrüt Oranı, Temerrüt Halinde Kayıp ve Temerrüt Tutarı istatistiklerini yıllık olarak hesaplamayı planladıklarını belirtmişlerdir.

**Tablo 3-4: Derecelendirme Notları ve Kredi Riski Parametrelerine İlişkin Veri Biriktirme**

(%)	1 yıl	2 yıl	3 yıl	4 yıl	5 yıl	5 +	Toplam
TO	2,2	3,2	13,8	9,2	1,4	40,3	70,2
THK	0,0	8,0	13,8	0,0	20,8	12,5	55,1
TT	0,0	8,0	11,6	0,0	20,8	0,1	40,5
İçsel Derecelendirme Notları	0,9	0,6	7,4	23,7	15,1	22,6	70,3

Bankalar yoğun olarak veri biriktirmeye başlamış olup, TO için %40,33 oranında 5 yıldan uzun süreli birikim mevcut iken, THK ve TT'de 5 yıldır veri biriktiren bankaların oranı %20,78'dir. İçsel Derecelendirme Notlarında ise % 23,69 oranı ile ağırlık 4 yıldadır. Toplamda ise TO ve içsel derecelendirme notlarında sektörün %70'i veri biriktirmeye başlamıştır.

**Tablo 3-5: Kredi Riski Stres Testi Uygulaması ve Testlerde Kullanılan Senaryo Türleri (%)**

<b>Kullanılıyor</b>	<b>84,8</b>
Tek bir parametrenin değiştirildiği senaryolar (duyarlılık analizleri)	52,1
Çok değişkenli senaryolar	43,1
Tarihsel senaryolar	1,1
Diğer	4,8
<b>Kullanılmıyor</b>	<b>14,9</b>

\* Bankalar soruya birden fazla cevap verdiği için toplam rakamlar %100'ü aşmaktadır.

Stres testlerini kullanan bankalar sektörün %85'ini oluşturmaktadır. Yoğun olarak duyarlılık analizleri ve çok değişkenli senaryolar kullanılmakta olup, sektörün yalnızca %1,1'lik bölümünce tarihsel senaryo kullanımı tercih edilmektedir. Sektörün %15'i ise stres testlerine başvurmamaktadır.

Sektörde kredi riski ile ilgili olarak birbirinden farklı birçok stres testi senaryoları ve risk faktörleri kullanılmaktadır. Bankaların en çok kullandığı/kullanmayı planladığı başlıca stres testi senaryoları; TO, THK ve TT parametrelerinin beklenen kayıp, beklenmeyen kayıp, sermaye yeterliliği standart rasyosu veya sermaye yeterliliği üzerindeki etkisinin analiz edilmesi amacıyla bu parametrelere yüzdesel olarak belirli şoklar uygulanması, bankalar tarafından derecelendirilmiş firmaların içsel derecelerinin 1 derece aşağı çekilmesi, yakın izleme kapsamında yer alan tüm firmaların temerrüt etmesi, dereceler arasındaki geçişler ile kur ve faiz oranlarında gerçekleşebilecek aşırı dalgalanmaların kredi portföyünde oluşturabileceği kayıplardır. Bu senaryolara ek olarak, kredi portföyünde meydana gelebilecek artışların beklenen kayıp, beklenmeyen kayıp ve sermaye yeterliliği üzerindeki



etkileri ile ileriye yönelik olarak takipteki kredi tutarlarının özkaynaklara oranının tahmin edilmesi de bankalar tarafından analiz edilmektedir. Stres testi senaryolarında en çok kullanılan risk faktörleri ise; TO, THK, TT, makroekonomik faktörler (gayri safi yurtiçi hasıla vb.), kurlar, faiz oranları ve kredi derecelerdir.

**Tablo 3-6: Kredi Riski Analizi Sonuçlarının Karar Alma Sürecinde Kullanılma Oranı (%)**

<b>Karar alma sürecinde kullanılmaktadır</b>	<b>99,5</b>
Banka orta ve uzun dönem stratejisinin belirlenmesi	70,8
Kaynakların birimler/iş kolları arasında dağıtım	7,5
Ürün fiyatlaması	51,1
Yatırım /Plasman kararları	51,3
Limit tahsisi	78,9
Karşılık ayrılması	31,5
Performans ölçümü	33,7
Riske ayarlı getiri hesaplamaları	34,1
Bütçeleme	49,7
Diğer	14,6
<b>Karar alma sürecinde kullanılmamaktadır</b>	<b>0,5</b>

Bankaların %99,5 gibi büyük bir çoğunluğu kredi riski analizi sonuçlarını karar alma süreçlerinde kullanmaktadır. Analiz sonuçları; %78,9 oranında limit tahsisinde, %70,8 oranında bankaların orta ve uzun dönem stratejisinin belirlenmesinde, %51 oranında yatırım plasmanı ve ürün fiyatlamasında, %50 oranında da bütçeleme faaliyetlerinde kullanılmaktadır.

### 3.2 Operasyonel Risk

Bankacılık sektöründeki tüm bankalar Aralık 2009 itibarıyla operasyonel risk için sermaye gereksiniminin hesaplanmasında temel gösterge yaklaşımını kullanmaktadır.

**Tablo 3-7: Operasyonel Risk Hesaplamasında Kullanılacak Yöntemler**

Hedeflenen Yöntem	(%)
Temel Gösterge Yaklaşımı	0,59
Standart Yaklaşım	14,63
Alternatif Standart Yaklaşım	0,59
İleri Ölçüm Yaklaşımı	82,37
Standart Yaklaşım ve İleri Ölçüm Yaklaşımı	0,54
Cevap yok/hedef belirtilmemiş	1,62

\* Bankalar soruya birden fazla cevap verdiği için toplam %100'ü aşmaktadır.

Operasyonel risk yasal sermaye hesaplamasında; temel gösterge yaklaşımını gelecekte de kullanmayı hedefleyen bankalar, sektörün %0,59 gibi küçük bir kısmını oluşturmaktadır. Bankaların büyük bir kısmı ileri ölçüm yaklaşımlarını kullanmayı hedeflemektedir. Haziran 2009 anketi sonuçlarına göre standart yaklaşımı kullanmayı hedefleyen banka sayısında artış gözlemlenmektedir.

**Tablo 3-8: Operasyonel Risk Hesaplamasında İleri Yöntemlere Geçiş (%)**

Operasyonel Risk Hesaplamasında İleri Yöntemlere Geçiş	Standart Yöntemde Bilgi ve Veri Sistemleri Alt Yapısının Yeterliliği		
2010	1,64	Tamamen Yeterlidir	5,2
2011	23,14	Büyük Ölçüde Yeterlidir	55,7
2012	12,90	Kısmen Yeterlidir	38,9
2013	21,30	Yeterli Değildir	0,1
2013+	41,02		

Sektörün genelinde operasyonel risk yasal sermaye hesaplaması için ileri yöntemlere geçilmesine çoğunlukla 2012 yılından sonra başlanacağı görülmektedir. Anket çalışmasının neticesinde, dört yıllık bir süreçte sektörün yaklaşık %60'ının ileri yöntemlere geçeceği öngörülmektedir.

Standart yöntem kullanılmasında sektörün %55,7'sini oluşturan bankalar bilgi ve veri sistemleri alt yapılarını büyük ölçüde yeterli görürken, %5,2'lik kısmı tamamen yeterli olduğunu düşünmektedir. Geçen anket dönemine kıyasla kendini büyük ölçüde yeterli gören bankalardan tamamen yeterli görenlere geçiş olmuş, altyapılarını kısmen yeterli gören %39'luk kısım ve yeterli bulmayanlar aynı kalmıştır.

**Tablo 3-9: Operasyonel Risk Ölçümü ve Sermaye Tahsisinde Kullanılan İleri Ölçüm Yöntemleri (%)**

<b>Temel işkolları bazında sınıflandırma yapılmıştır</b>	<b>66,1</b>
Kayıp Dağılımları Yaklaşımları (LDA)	48,1
Skor Kart Yaklaşımları (SCA)	0,0
Yapay Sinir Ağları (Neural Networks)	0,0
Uç Değerler Teorisi (EVT)	7,8
Melez Yaklaşımlar	15,4
Senaryo Analizleri Yaklaşımları	12,7
Diğer	23,8
<b>Temel işkolları bazında sınıflandırma yapılmamıştır</b>	<b>33,9</b>

\* Bankalar soruya birden fazla cevap verdiği için toplam %100'ü aşmaktadır.

Haziran 2009'a kıyasla sektörün büyük bir kısmı, aktif büyüklüğüne göre %66,1'i (banka sayısı olarak 13 tanesi) temel işkolları bazında sınıflandırma yapmıştır ve her bir iş kolundan

gerekli gösterge verilerini elde edebilmektedir. Operasyonel risk ölçümü ve yasal sermaye tahsisinde ileri ölçüm yöntemlerinden yoğun olarak kullanılması planlanan yaklaşımlar, Kayıp Dağılımları Yaklaşımları, Melez Yaklaşımlar, Senaryo Analizleri Yaklaşımları, Uç Değerler Teorisi'dir.

**Tablo 3-10: Operasyonel Risk Stres Testleri**

<b>Uygulanmaktadır</b>	<b>41,2</b>
Tek bir parametrenin değiştirildiği senaryolar	10,9
Çok değişkenli senaryolar	7,8
Tarihsel senaryolar	9,5
Diğer	30,2
<b>Uygulanmamaktadır</b>	<b>58,8</b>

Operasyonel risk için stres testleri uygulamakta olan bankalar Haziran 2009'a göre sayıca artmış olup, aktif büyüklüğüne göre sektörün %41,2'sini oluşturmaktadır. Söz konusu stres testlerinin uygulanmasında sektör genelinde kabul görmüş bir yaklaşım bulunmamakta, farklı bankalarca farklı yöntemler kullanılabilmektedir.

**Tablo 3-11: Operasyonel Risk Analizi Sonuçlarının Karar Alma Süreçlerinde Kullanımı (%)**

<b>Kullanılmaktadır</b>	<b>84,3</b>
Banka orta ve uzun dönem stratejisinin belirlenmesi	46,5
Kaynakların birimler/iş kolları arasında dağıtımı	15,6
Ürün fiyatlaması	0,1
Yatırım /Plasman kararları	2,1
Limit tahsisi	31,0
Karşılık ayrılması	11,1
Performans ölçümü	12,1
Riske ayarlı getiri hesaplamaları	1,5
Bütçeleme	30,6
Diğer	34,6
<b>Kullanılmamaktadır</b>	<b>15,7</b>

Bankalarda operasyonel risk analizi sonuçları karar alma süreçlerinde çoğunlukla kullanılmakta olup, bu sonuçların hangi alanlarda kullanıldığına bakıldığında banka orta ve uzun dönem stratejisinin belirlenmesi, limit tahsisi, bütçeleme ve kaynakların birimler/iş kolları arasında dağıtımı başta gelmektedir. Sektörün %35'ini oluşturan bankalar; operasyonel risk analizi sonuçlarını, yukarıda belirtilenler dışındaki diğer alanlarda da kullandığını belirtmektedir.

### 3.3 Piyasa Riski

**Tablo 3-12: Piyasa Risklerinin Ölçümünde İçsel Model Kullanımı ve Modellerin Dayandığı Yöntemler (%)**

Piyasa Risklerinin Ölçümünde İçsel Model Kullanımı		Modellerin Dayandığı Yöntemler	
Gerek Görülmemektedir	0,4	Tarihi Simülasyon	92,2
Planlanmaktadır	1,0	Varyans-Kovaryans	75,0
Oluşturulmaktadır	0,8	Monte Carlo Simülasyonu	75,9
Kullanılmaktadır	97,8		

Sektörün aktiflerinin %97,8'ini oluşturan bankalar piyasa risklerinin ölçümünde içsel modelleri kullanmaktadır. Sektörün çok küçük bir bölümü ise söz konusu modellere gereksinim duymadığını belirtmiştir.

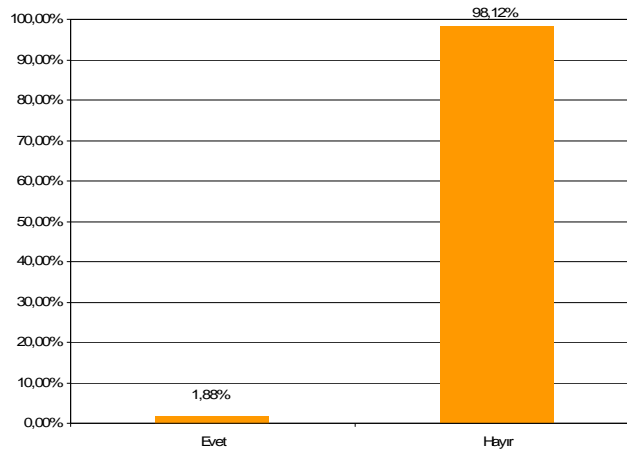
**Tablo 3-13: Piyasa Risklerinin Ölçümünde Kullanılan Volatilite Hesaplama Yöntemleri (%)**

ARCH	12,2
GARCH	43,4
EWMA	85,9
Stochastic Volatility	3,0
Implied Volatility	18,8
Diğer	12,9

\* Bankalar soruya birden fazla cevap verdiği için toplam rakamlar %100'ü aşmaktadır.

Piyasa risklerinin ölçümünde içsel model kullanan bankalarda volatilite hesaplamak için çeşitli yöntemler kullanılmaktadır. Bankalar tarafından en yaygın kullanılan yöntem %85,9 oranı ile EWMA yöntemi olup, birden fazla yöntem kullanan bankaların da bulunduğu görülmektedir. Ayrıca GARCH yöntemi sektörün %43,4'ü ve Implied Volatility yöntemi ise sektörün yaklaşık beşte biri tarafından kullanılmakta iken %12,2 oranında ARCH ve %3 oranında Stochastic Volatility yöntemleri kullanılmaktadır.

**Grafik 3-4: Piyasa Riskinin İçsel Modellerle Hesaplanmasının Zorunlu Tutulması Durumunda Zorlukla Karşılaşıp Karşılaşılacağı (%)**



Sektörün tamamına yakını, piyasa riskinin içsel modellerle hesaplanmasının zorunlu tutulması durumunda zorlukla karşılaşılmayacağını belirtmektedir.

**Tablo 3-14: Yasal Sermaye Hesaplamalarında İçsel Model Kullanımına İlişkin Plan ve Planlanan Geçiş Tarihi (%)**

<b>Var</b>	<b>86,01</b>
2009	-
2010	11,44
2011	18,66
2012	34,79
2012+	21,12
<b>Tarih Belirtmeyen</b>	<b>1,43</b>
<b>Cevap vermeyen</b>	<b>8,74</b>
<b>Yok</b>	<b>3,82</b>

Bankacılık sektörünün % 87'sini oluşturan bankalar, yasal sermaye hesaplamalarında içsel model kullanımına ilişkin planları olduğunu belirtmektedir. Mevcut durumda yasal sermaye hesaplamalarında içsel model kullanımının daha yoğun olarak 2012 yılında başlamasına dair planlama söz konusudur.

**Tablo 3-15: Stres Testi Senaryoları ve Uygulaması (%)**

<b>Stres Testi Senaryoları</b>		<b>Stres Testi Uygulaması</b>	
Gerek Görülmemektedir	0,62	Tek bir parametrenin değiştirildiği senaryolar	98,73
Planlanmaktadır	0,03	Çok değişkenli senaryolar	74,07
Oluşturulmaktadır	0,16	Tarihsel senaryolar	57,07
Kullanılmaktadır	99,19	Diğer	0,56

Bankaların önemli bir kısmı piyasa riskiyle ilgili olarak stres testleri kullanmaktadır. Uygulanmakta olan stres testleri; tek bir parametrenin değiştirildiği senaryoları, çok değişkenli senaryoları ve tarihsel senaryoları içermektedir.

**Tablo 3-16: Piyasa Riski Analizi Sonuçlarının Karar Alma Süreçlerinde Kullanılması (%)**

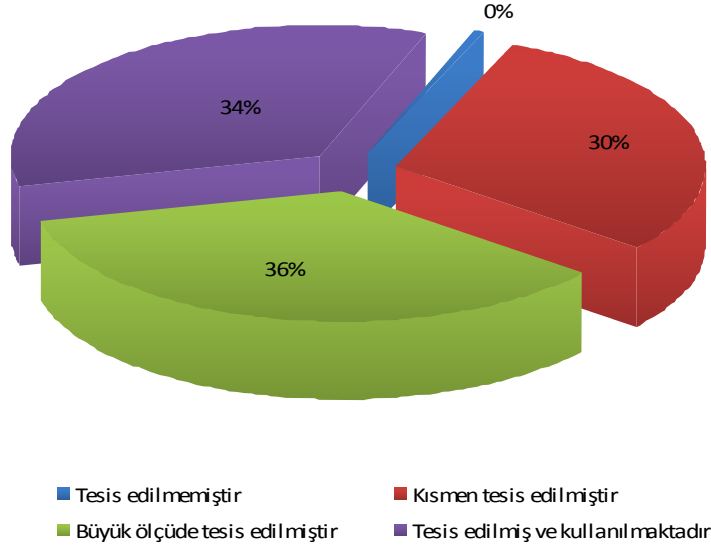
<b>Kullanılmaktadır</b>	<b>86,9</b>
Orta ve uzun dönem stratejinin belirlenmesi	67,8
Kaynakların birimler/iş kolları arasında dağıtımı	16,8
Ürün fiyatlaması	32,6
Yatırım /Plasman kararları	40,9
Limit tahsisi	75,7
Karşılık ayrılması	0,8
Performans ölçümü	18,4
Riske ayarlı getiri hesaplamaları	8,5
Bütçeleme	32,1
Diğer	1,1
<b>Kullanılmamaktadır</b>	<b>13,1</b>

Piyasa riski analizi sonuçlarının karar alma süreçlerinde kullanıldığını belirten bankalar sektörün yaklaşık %87'sini oluşturmaktadır. Söz konusu sonuçları; sektörün yaklaşık %76'sını oluşturan bankalar limit tahsisinde, yaklaşık %68'ini oluşturan bankalar orta ve uzun dönem stratejilerin belirlenmesinde, yaklaşık %41'ini oluşturan bankalar ise yatırım/plasman kararlarında kullanmaktadır.

#### 4. İkinci Yapısal Blok

Bankacılık sektörünün toplam aktif büyüklüğü içerisinde yaklaşık %34 paya sahip olan bankalar; CRD/Basel II kapsamında risk tutarlarının izlenmesi ile yorumlanması için ve değişen risk profilinin bankaların sermaye ihtiyacını nasıl etkilediğinin değerlendirilmesi amacıyla bir sistem tesis edildiğini ve kullanılmakta olduğunu belirtirken, toplam aktifin %36'sını oluşturan bankalar söz konusu sistemin büyük ölçüde tesis edildiğini ifade etmektedir.

**Grafik 4-1: Değişen Risk Profilinin Sermayeye Etkisinin Değerlendirilmesi için Sistem Tesisi**



**Tablo 4-1: Tüm Önemli Risklerin Tanımlanması, Ölçülmesi, Raporlanması Amacıyla Tasarlanmış Politika ve Prosedürler (%)**

Gerek Görülmemektedir	0,0
Planlanmaktadır	5,1
Oluşturulmaktadır	5,3
Uygulanmaktadır	89,5

Sektörün %90'lık kısmının, tüm önemli risklerinin tanımlanması, ölçülmesi ve raporlanması amacıyla tasarlanmış politika ve prosedürleri vardır ve uygulanmaktadır. Planlama ve oluşturma aşamasında olan bankaların payı % 10'dur.

**Tablo 4-2: Ekonomik Sermaye Tahsisi**

Gerek Görülmemektedir	8,6
Planlanmaktadır	25,4
Oluşturulmaktadır	62,8
Uygulanmaktadır	3,3

Bankacılık sektörü toplam aktif büyüklüğünün %25,4'ünü oluşturan bankalar ekonomik sermaye tahsisi uygulamasına geçmeyi planlarken, %62,8'ini oluşturan bankalar ise ekonomik sermaye tahsisi uygulamasını oluşturma aşamasındadır. Ekonomik sermaye tahsisi uygulaması bulunan bankaların oranı ise %3,3 düzeyindedir. Bir önceki anket ile kıyaslandığında ekonomik sermaye tahsisi uygulamasını planlayan bankaların az bir kısmının söz konusu uygulamayı oluşturma aşamasına geçtikleri görülmektedir.

Türk Bankacılık Sektöründeki bankaların, ikinci yapısal blok kapsamında ele alınan yapısal faiz oranı ve likidite risklerini çoğunlukla tanımlamış oldukları, diğer taraftan bir kısmının kredi yoğunlaşma riskini tanımladıkları ve kredilendirme kararlarında dikkate aldıkları, karşı taraf risklerine ilişkin strateji ve politikalarını ise henüz oluşturmaya başladıkları anlaşılmaktadır. Ankete katılan bankaların %92'si yapısal faiz oranı riskini tanımlamış durumdadır. Öte yandan, sektörün %93,55'i likidite riskini tanımlamakta ve analizlerde kullanmakta olup, %50'sinin ise kredi yoğunlaşma riskini tanımladıkları ve kredilendirme aşamasında dikkate aldıkları ifade edilmiştir.

**Tablo 4-3: Risk Ölçüm Modellerine İlişkin Doğrulama ve Onaylama Süreci Mevcudiyeti (%)**

Gerek Görülmemektedir	0,7
Planlanmaktadır	13,0
Oluşturulmaktadır	36,3
Uygulanmaktadır	49,9

Sektörün %36'sını oluşturan bankalar risk ölçüm modellerine ilişkin doğrulama ve onaylama süreçlerinin oluşturulma aşamasında olduğunu belirtmektedir. Sektörün %50'si ise bahsi geçen süreçleri tesis etmiş bulunmaktadır. Geçtiğimiz anket dönemine kıyasla bu rakamın %36'dan %49'a çıkması olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmektedir.



## 5. Üçüncü Yapısal Blok

**Tablo 5-1: CRD/Basel II'de Öngörülen Kamuya Açıklama Yükümlülüklerine Uyum**

(%)	Uyumsuz	Kısmen Uyumlu	Büyük ölçüde uyumlu	Tam Uyumlu	Cevap Verenler
Uygulamanın Kapsamı	1,70	17,74	70,21	0,11	89,76
Sermaye Yapısı	0,00	8,14	57,97	23,65	89,76
Sermaye Yeterliliği	0,00	20,44	45,68	23,63	89,76
<b>Kredi Riski</b>					
Genel Bilgiler	1,70	8,27	71,29	8,49	89,75
Standart Yaklaşım İlişkin Portföyler	2,05	21,95	47,06	17,83	88,89
İDD Yaklaşımına Tabi Portföyler	8,50	42,49	0,31	0,04	51,34
Kredi Riski Azaltımı	7,54	36,10	39,85	0,05	83,54
Menkul Kıymetleştirme	5,17	0,23	0,31	0,04	5,75
<b>Piyasa Riski</b>					
Standart Yaklaşım	0,00	6,16	15,74	67,78	89,68
İçsel Modeller Yaklaşımı	0,83	7,50	42,69	21,14	72,16
<b>Operasyonel Risk</b>	2,37	20,52	40,13	26,73	89,76
<b>Hisse Senedi Yatırımları</b>	7,01	0,92	46,43	9,25	63,61
<b>Yapısal Faiz Oranı Riski</b>	0,00	6,63	35,61	33,46	75,70

Bankaların CRD/Basel II kapsamında kamuya açıklama yükümlülüklerine uyum durumu birinci ve ikinci yapısal blok kapsamında öngörülen riskler çerçevesinde değerlendirildiğinde; sektör aktiflerinin yaklaşık %65'ine sahip olan bankaların kredi riski standart yaklaşımına büyük ölçüde veya tam uyumlu oldukları, İDD yaklaşımında ise bu oranın %0,35 olduğu görülmektedir. Ayrıca, kredi riski azaltımında sektörün %39,9'nun CRD/Basel II'ye büyük ölçüde veya tam uyumlu olduğu ancak, %7,54'lük bir kısmının ise uyumsuz olduğu belirtilmektedir.

Piyasa riskinde toplam aktiflerin %67,78'ine sahip bankaların standart yaklaşım kapsamında kamuya yapılacak açıklamalara ilişkin yükümlülüklerine tam uyumlu olduğu, sektörün %21,14'lük kısmının ise içsel modeller yaklaşımı konusunda tam uyumlu olduğu görülmektedir. Standart yaklaşımda büyük ölçüde veya tam uyumluluk %83,5 düzeyindedir. Bu oran içsel modeller yaklaşımında %63,83 düzeyindedir. Ayrıca, sektörün %7,5'inin içsel modeller yaklaşımına kamuya açıklama yükümlülükleri bakımından kısmen uyumlu olduğu, %0,83'lük kısmının ise uyumsuz olduğu belirtilmektedir. Operasyonel risk bu kapsamda değerlendirildiğinde, sektörün %20,52'sini oluşturan bankaların kısmen uyumlu oldukları, %2,37'lik kısmının ise uyumlu olmadığı görülmektedir. Operasyonel risk konusunda büyük ölçüde veya tam uyumluluk oranı %66,86 olarak belirtilmiştir.

Yapısal faiz oranı riski ve hisse senedi yatırımlarına ilişkin olarak sektörün sırasıyla %69,07 ve %55,68'ini oluşturan bankalar kamuya açıklama yükümlülüklerine büyük ölçüde veya tam uyumlu olduğunu belirtmektedir. Ayrıca, sektörde %7,01'lik aktif payına sahip bankaların; söz konusu kamuyu aydınlatma yükümlülüklerine hisse senedi yatırımları açısından uyumsuz oldukları görülmektedir.

CRD/Basel II'nin uygulama kapsamına ilişkin açıklama yükümlülüklerine ise sektörün %70,21'inin büyük ölçüde uyumlu olduğu, %17,74'lük bölümünün kısmen uyumlu olduğu ve sadece %1,70'lik bölümünün uyumsuz olduğu görülmektedir. Sermaye yapısı ve sermaye yeterliliğine ilişkin olarak sektörün sırasıyla %82'sinin ve %69'unun büyük ölçüde uyumlu veya tam uyumlu olduğu anlaşılmaktadır.

Üçüncü yapısal blok kapsamında bankalar İDD yaklaşımına tabi portföyler hariç genellikle bankacılık sektörünün kamuya açıklama yükümlülükleri konusunda CRD/Basel II hükümlerine büyük ölçüde uyumlu veya tam uyumlu olduklarını belirtmektedir. Menkul kıymetleştirme gibi konularda ise uygulamanın yaygın olmaması sebebi ile bankalar yapılan anket çalışmasına cevap vermemiş ve uyumluluk konusunda bir sonuca ulaşamamıştır.





BANKACILIK  
DÜZENLEME VE DENETLEME  
KURUMU

Atatürk Bulvarı No:191 06680 Kavaklıdere / ANKARA  
Tel : (0212) 337 72 72 Fax : (0212) 337 71 66